

PITNA VODA NA ČRNUČAH

Zakaj vodo občasno kloriramo

V Ljubljani pijemo nepripravljeno vodo, zato je informacija, da bo v vodi vonj po kloru (uporabniki od Črnuč do Senožeti v občini Dol pri Ljubljani so bili o tem obveščeni konec julija), odprla številna vprašanja. Zakaj je voda na Črnučah občasno klorirana? Do kdaj bo vonj po kloru v vodi? Kakšno vodo pijemo in ali je voda sploh pitna? Ta prispevek je namenjen razjasnitvi odprtih vprašanj.

Na nekaterih oskrbovalnih območjih, ki jih upravlja JP Voka Snaga, stalno poteka dezinfekcija s klorovimi pripravki. To, da pitne vode v Ljubljani in na Črnučah ni treba pripravljati s tehnološkimi postopki niti je dezinficirati, a je oskrba s pitno vodo kljub temu varna, torej ni samoumevno. Strokovna osnova za to so številne raziskave, podatki, utemeljitve in analize. Enako velja za oskrbovalna območja, na katerih lahko zagotavljamo zadostno varnost oskrbe le z ustrežno koncentracijo prostega klora v pitni vodi. Na potek oskrbe s pitno vodo torej vplivajo strokovne in ne administrativne odločitve.

Kljub bogastvu površinskih vodotokov, ki bi lahko bili vir pitne vode, je vir pitne vode v Ljubljani in Črnučah podzemna voda. Namesto tehnoloških postopkov, ki bi jih potrebovali za pripravo vode iz rečne vode, te procese za nas opravi narava sama s fizikalnimi, kemijskimi in biološkimi procesi. Na določeni razdalji pod strugo in ob njej je rečna voda zaradi delovanja mikroorganizmov in manjših večceličnih organizmov skoraj brez razgradljivih organskih onesnaževal. Takrat postane podzemna voda in ima lastnosti pitne vode, zato se, ko potone v globlje plasti, do koder se na počasni poti s površine očistijo tudi padavine, črpa kot pitna voda. Načrpana podzemna voda v običajnih razmerah ne vsebuje za zdravje škodljivih mikroorganizmov. Če bi močno deževalo, kar bi lahko povzročilo dvig nivoja reke Save, morebiti celo dvig nivoja podzemne vode tik pod površino tal ali celo poplavitve okolice črpališča, bi bila velika nevarnost, da bodo v podzemno vodo prišli tudi za zdravje škodljivi mikroorganizmi iz okolja. Odgovorna naloga upravljavca vodovoda je, da pravočasno prepozna, da se to lahko zgodi, in se v pravem trenutku odloči, kako bo ravnal v tem primeru. Lahko se odločimo za to, da bomo vodnjake, iz katerih bi bilo črpanje preveč tvegano, izključili iz obratovanja, ali pa sprejmemo odločitev, da bomo pitno vodo preventivno dezinficirali. Tudi v tem primeru bo oskrba s pitno vodo še naprej varna. Če je v pitni vodi vonj po kloru, ki je sicer neprijeten, to pomeni, da nekdo spremlja razmere in jih obvladuje, pri čemer mora biti strokovno skrben. Z drugimi besedami: dozirne in merilne naprave ter koncentracija kemikalij v pitni vodi so pod nadzorom.

Če oskrba s pitno vodo kljub ukrepom ne bi bila varna, je naloga upravljavca, da o tem obvesti uporabnike. Kadar obvestimo uporabnike, da poteka dezinfekcija, je to običajen ukrep pri upravljanju vodovoda, kar ne pomeni, da oskrba ni varna. Če oskrba z vodo ne bi bila varna, bi v obvestilu uporabnikom to sporočili in jim svetovali, kako naj ravnajo. Obvestila je torej treba brati natančno.

Podzemna voda začne svojo pot kot pitna voda v vodarni Jarški prod, kjer jo črpajo iz vodnjakov in od koder po vodovodnem omrežju doteka k uporabnikom. Na vodovodnem omrežju se lahko zgodijo okvare, ki jih kljub vlaganju v komunalno infrastrukturo ne moremo preprečiti. Občasno odkrijemo kakšno nepravilnost, na primer slepi rokav na omrežju, ki ne vodi nikamor in ga naši arhivski podatki ne razkrivajo. V takšnih primerih ocenimo, ali lahko nujne ukrepe za ponovno vzpostavitev običajnih razmer izvedemo varno, ne da bi pri tem zmotili uporabnike. Če je to mogoče, svoje delo seveda opravimo skladno s tehničnimi pravili, standardi in dobro prakso. Oskrbe s pitno vodo v tem primeru ne prekinemo ob vsakem posegu v sistem, prav tako se ne odločimo nujno za dezinfekcijo. Če ocenimo, da brez ukrepa dezinfekcije ne gre, ker se s tem poveča nevarnost za zdravje uporabnikov, se odločimo za dezinfekcijo. Ta odločitev vedno temelji na premisleku in strokovni presoji ter je rezultat timskega dela. Zavedamo se namreč, da ima naša odločitev za občasno dezinfekcijo neprijetne posledice za uporabnike pitne vode.

Vzrok za uvedbo dezinfekcije med 29. julijem in 8. avgustom so bila vzdrževalna dela na vodovodnem omrežju na tem območju, ki so preseгла sprejemljiv obseg del. Zato ste naše osebe v teh dneh opazili na terenu večkrat kot običajno. Uporabnike na Črnučah o uvedbi dezinfekcije vedno obvestimo prek sistema SMS-obveščanja in e-pošte, obvestilo objavimo tudi na naši spletni strani. Navedene načine obveščanja sicer uporabljamo vsak dan, in to v primeru motenj na vodovodnem sistemu, ki povzročijo začasne prekinitve oskrbe s pitno vodo zaradi načrtovanih vzdrževalnih del ali okvar. Če so dela vnaprej načrtovana, uporabnike o načrtovani motnji obvestimo dan pred tem, v primeru okvar pa v najkrajšem možnem času.

Vabimo vas, da se vključite v sistem obveščanja ne glede na to, ali živite v hiši ali večstanovanjskem objektu, kjer mora za tovrstno obveščanje poskrbeti upravnik objekta. Kljub nekajletnemu trudu še nismo prepričali vseh upravnikov o vključitvi v sistem obveščanja, kar pomeni, da pomembne informacije včasih ne prispejo do uporabnikov ali jih dobijo prepozno. Pravočasno in razumljivo obvestilo lahko prepreči marsikatero odvečno skrb in slabo voljo, hkrati v obvestilu vedno dodamo opozorilo, ali je pri oskrbi s pitno vodo treba ravnati samozadostno in kako.

Obrazec za prijavo v sistem obveščanja je na voljo na spletni strani www.vokasnaga.si/voka-elista-prijava. Za prijavo v sistem potrebujete številko odjemnega mesta, ki jo najdete na računu.

Če smo vas z zapisom spodbudili k dodatnim vprašanjem, bomo nanje z veseljem odgovorili. Vprašanja pa tudi predloge in komentarje nam lahko pošljete na e-naslov vokasnaga@vokasnaga.si.

dr. Brigita Jamnik, odgovorna oseba za skladnost pitne vode